ja „silda“ [5]. Öeldust on selge, kui tähtis koht oli strateegiliselt Tartu lõuna pool Emajõge asuvale rahvale ja kuidas see pidi otse sunnitud olema seda kindlustama.

Oma asetuse, ehitusviisi ja looduslike eelduste kasustamise poolest oli Tartu linnus täpsalt samasugune nagu teised tüüpilised eesti neemiklinnused. Selle selgitamiseks toome siin kahe Tartule kõige lähema linnuse, Aru „Eerumäe kantsi“ ja Lähte „Palalinna“ asetuse skeemi (4. ja 5. joon.). Nõo kihelkonnas, end. Aru mõisa külje all olev „Eerumäe kants” on ehitatud sopilisele orupervele, mille põhjas jookseb Emajõkke suubuv Soova oja. Linnuse situatsioon on siin kuni üksikasjadeni sarnane Tartu omale: kõrgest pervest etteulatuv neemik, mille

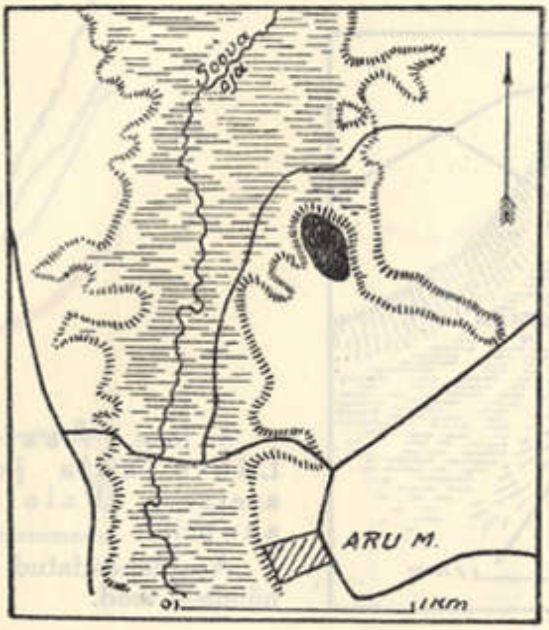

4. joon. Nõo khk. Aru ms. juures oleva „Eerumäe kantsi“ asend. Peale oja on märgitud ka linnusest mööda käivad teed.

ees soine org ja mis selja tagant kindlustatud kraavi ja valliga. Nagu Tartu kohal, viib sellegi linnuse juurest tee üle oru ja siingi näeme teist teed kulgevat oru kõrgemat äärt pidi linnuse nõlva jalalt läbi. Täiesti samal viisil on rajatud Äksi kihelkonnas Lähte küla ja Sootaga mõisa vahel asetsev „Palalinn“. Seegi on neemikukujuline pervelinnus, mis sirutab end tüma põhjaga orgu. Siingi näeme teed minevat üle oru ja teist teed veerualust pidi linnuse alt läbi kulgevat. Nõnda on siis Tartu linnuse ehitusviis igapidi analoogiline meie teiste vastavate muinaslinnade ehitusviisidega, ega tarvitse seepärast olla kahtlust selles, et ta on algselt tekkinud nendega ühtviisi, olles rajatud sama kava kohaselt ja samade ehitajate, s. o. eestlaste poolt.

[5]) Märgitagu, et Läti Henriku päevil tarvitas sakslaste sõjavägi oma ülekäigukohaks üle Emajõe Tartut (nii 1211. ja 1212. a.), samuti käisid siit üle ristijad mungad (1220. a.).